

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОН ДЭЛХИЙН МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН 2012 ОНЫ I УЛИРЛЫН ТОЙМ МЭДЭЭЛЭЛ

*Д. Мягмарцэрэн, Ц. Батдорж, Г. Билгээ, Ц. Болормаа,
Г. Гэрэл, Б. Дуламсүрэн, Ч. Онончимэг*

Агуулга

1. Монгол улсын макро эдийн засгийн тойм

- 1.1. Макро эдийн засгийн зарим үндсэн үзүүлэлтүүд
- 1.2. Гадаад худалдаа
- 1.3. ДНБ болон аж үйлдвэрлэлийн салбар

2. Улсын төсвийн үзүүлэлтүүд

- 2.1. Төсвийн тэнцэл
- 2.2. Улсын нэгдсэн төсвийн орлого
- 2.3. Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага

3. Монгол улсын мөнгөний үзүүлэлтүүд

- 3.1. Бодлогын хүү
- 3.2. Инфляци
- 3.3. Мөнгөний нийлүүлэлт, түүний бүтэц
- 3.4. Аж ахуйн нэгж, иргэд байгууллагад олгосон зээлийн өрийн үлдэгдэл
- 3.5. Нийт хадгаламжийн хэмжээ
- 3.6. Гадаад валютын нөөцийн талаар
- 3.7. Арилжааны банкуудын актив

4. Дэлхийн эдийн засгийн тойм

- 4.1. АНУ-ын эдийн засаг
- 4.2. Европын холбооны гишүүн орнуудын эдийн засаг
- 4.3. ОХУ-ын эдийн засаг
- 4.4. Азийн улсуудын эдийн засаг
- 4.5. Бараа таваарын зах зээлийн мэдээ
- 4.6. Хөрөнгийн биржийн индекс
- 4.7. Валютын зах зээлийн тойм

* * *

Нэг. **МОНГОЛ УЛСЫН МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТОЙМ**

1.1. Макро эдийн засгийн зарим үндсэн үзүүлэлтүүд

Хүснэгт 1.1. **Макро эдийн засгийн зарим үндсэн үзүүлэлтүүд**

	Хэмжих нэгж	2011 он I улирал	2012 он I улирал
--	-------------	------------------	------------------

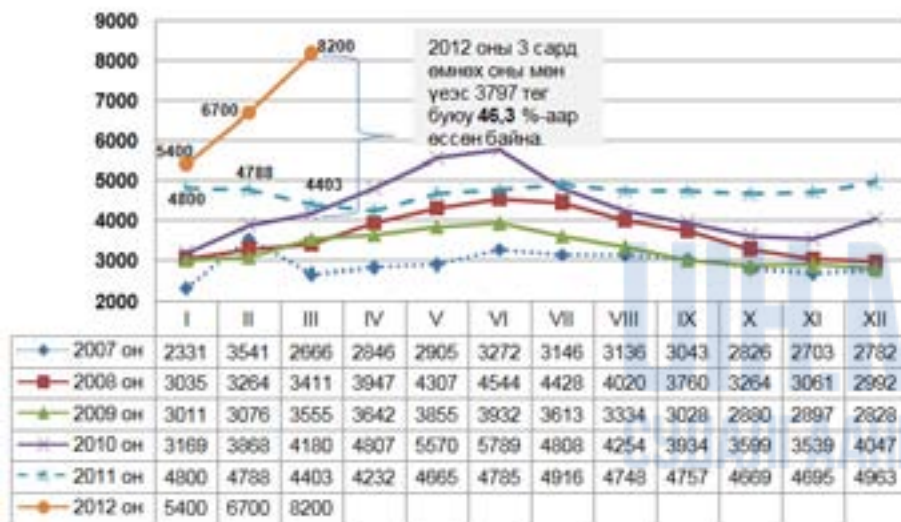
ДНБ-н оны үнээр	тэрбум.төг/	1748,9	2277,4
Ажилгүйдэл	мян.хүн/	40.7	50.1
Төсвийн тэнцэл	тэрбум.төг/	83,2	-56,0
Гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт	сая.ам.долл/	1830.0	2341.7
Экспорт	сая.ам.долл/	742.1	883.8
Импорт	сая.ам.долл/	1087.8	1457.9
Гадаад худалдааны тэнцэл	сая.ам.долл/	-345.7	-574.1

Бараа бүтээгдэхүүний үний өсөлт нь оны эхэнд нэг ам.доллартай харьцах төгрөгийн ханш чангарсан, бензин, шатахууны үний огцом өсөлт, 2012 оны 2-р сарын 01-ний өдрөөс эхлэн төрийн албан хаагчдын цалин болон тэтгэвэр, тэтгэмж өссөн зэрэг шалтгаанаас үүссэн өсөлт байлаа. Иймд I улиралд өссөн зарим нэг бараа бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийг товч дурьдвал:

Махны үнэ огцом нэмэгдлээ: Хүнсний гол нэрийн бүтээгдэхүүн болох махны үнэ 2012 оны 2-р сараас огцом нэмэгдэж I улирлын байдлаар нэг кг махны үнэ 10,0 орчим мянган төгрөгт хүрсэн байна. Махны үнэ нэмэгдэх болсон шалтгааныг 1-р сард шатахууны үнэ нэмэгдсэнтэй холбоотойгоор тайлбарлаж байгаа бөгөөд мөн манай улсын БНХАУ-д гаргах махны экспортын хэмжээ нэмэгдэж байгаа нь нөлөөлөх хүчин зүйлийн нэг болох боломжтой юм.

Зураг 1.1.

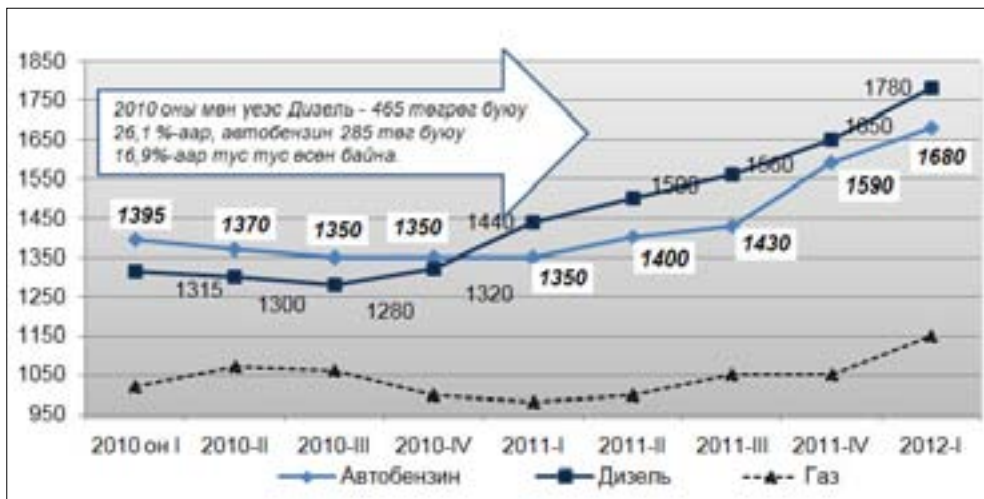
- Нийслэлийн хэмжээнд үхрийн махны үний өсөлт (2007 - 2012 оны I улирал, төгрөгөөр)

Шатахууны үнийн өсөлт: 2012 он гарсаар импортын бараа бүтээгдэхүүнээс хамгийн өндөр огцом өссөн нь бензин шатахууны үнэ байлаа. 2012 оны 1-р сарын эхээр нэмэгдсэн шатахууны үнийг буулгах чиглэлээр холбогдох арга хэмжээг авснаар 2012 оны эхний улирлын байдлаар автобензин 1680 төгрөг, дизель 1780 төгрөг, газ 1150 төгрөг болсон байна.

Эдийн засгийн хөгжил, суурь инфляцид сөргөөр нөлөөлдөг хоёр хүчин зүйлс нь нийлүүлэлтийн болоод эрэлтийн шок байдаг. Ялангуяа газрын тосны салбар нь гадаад эх сурвалжаас шууд хамааралтай манай улсын хувьд шатахууны үнийн өсөлт бусад бараа бүтээгдэхүүний үнэ өсөх дэвсгэр болж өгдөг бөгөөд шатахуун импортлогч компаниудын хувьд энэхүү үнийн өсөлтийг ам.долларын ханш 1400 төгрөг давсантай холбон тайлбарлаж байсан юм.

Зураг 1.2. Шатахууны үнийн өсөлт (2007 - 2012 оны I улирал, төгрөгөөр)

Нийгмийн халамжийн зарим салбар: 2012 оны эхний улирлын байдлаар нийгмийн халамжийн салбарт нэлээдгүй өөрчлөлт гарсан байна. 2012 оноос төрийн албан хаагчид болон тэтгэвэр тэтгэмжийг 2 үе шаттайгаар нэмэгдүүлэх шийдвэр гарлаа. Мөн түүнчлэн их дээд сургуульд суралцаж байгаа оюутануудын нийгмийн баталгааг хангах зорилгоор хичээлийн жилд сар бүр 70,0 мянган төгрөг олгох шийдвэрийг гаргасан байна.

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 2012 оны эхний улиралд 53,7 мянган хүн хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеэс 2,5 мянган хүн буюу 4,8 хувь, олгосон тэтгэвэрийн хэмжээ 390,7 сая төгрөг буюу 4,7 хувиар нэмэгджээ. Мөн “Хүний хөгжил сан”-аас 2012 оны эхний улиралд 180,6 тэрбум төгрөгийг давхардсан тоогоор 2,6 сая иргэнд олгосны 2,5 сая буюу 98,9 хувь нь 21,0 мянган төгрөг, 2,9 мянга буюу 0,2 хувь нь 70,0 мянган төгрөг, 137,8 мянган буюу 0,9 хувь нь 10,0 мянган төгрөг бэлнээр авсан байна.⁴⁵

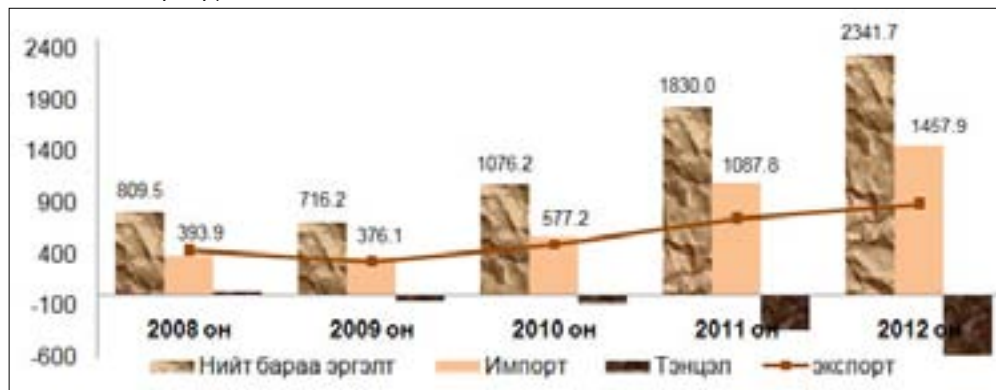
1.2. Гадаад худалдаа

Нийт бараа эргэлт: Манай улс дэлхийн 113 оронтой худалдаа хийсэн бөгөөд гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт хэмжээ энэ оны эхний улирлын байдлаар 2 341,7 сая ам.доллар хүрч өмнөх оны мөн үеэс 511,7 сая ам.доллар буюу 28,0 хувиар өссөн байна. 2012 оны I улирлын нийт бараа эргэлтээс харахад экспортын хэмжээ 883,8 сая ам.доллар, импорт 1457,9 сая ам.доллар хүрсэн байна.

⁴⁵ Статистикийн бюллетень 2012/3

Зураг 1.3.

- Гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт жил бүрийн эхний улирлын байдлаар (сая ам.доллараар)

Экспорт: Манай улсын гадаад худалдааны экспортын хэмжээ 2012 оны I улирлын байдлаар 883,8 сая ам.доллар болж өмнөх оны мөн үеэс 141,7 сая ам.доллар буюу 19,1 хувиар нэмэгдсэн байна. Нийт экспортын бүтцийн 98,0 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн, үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс зэрэг технологийн агууламжгүй болон нам технологитой бүтээгдэхүүн эзлэж байна.

Энэ оны I улирлын экспортын дүнд өндөр хувийн жин эзэлдэг эрдэс бүтээгдэхүүний экспорт 150,6 сая ам.доллараар өссөн бөгөөд үүнд нүүрс 41,6 хувь, зэсийн баяжмал 22,5 хувь, төмрийн хүдэр 12,2 хувь, боловсруулаагүй газрын тос 8,5 хувь, хагас боловсруулсан алт 2,4 хувийг тус тус эзлэж байна.

Зураг 4. Экспортын гол нэрийн барааны дүнд эзлэх хувь

Импорт: Гадаад худалдааны импортын хэмжээ нэгдүгээр улирлын байдлаар 1457,9 сая ам.долларт хүрсэн бөгөөд энэ нь өмнөх оны мөн үеэс 370,1 сая ам.доллар буюу 34,0 хувиар нэмэгдсэн.

Импортын бараа, бүтээгдэхүүний хэмжээ ингэж өсөхөд томоохон төслүүдийн бүтээн байгуулалт, төрийн болон хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт нэмэгдэж байгаатай холбоотойгоор 2012 оны нэгдүгээр улирлын байдлаар эрдэс бүтээгдэхүүн 519,5 сая

ам.доллар буюу өмнөх оны мөн үеэс 40,8 хувиар, үндсэн төмөрлөг, түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн 391,4 сая ам.доллар буюу 65,8 хувиар өссөн зэрэг нь голлон нөлөөлөв. Мөн түүнчлэн тоног, төхөөрөмж, машин механизм, цахилгаан барааны импорт нийт импортын дийлэнх хувийг эзлэж байгаа нь манай улсын хувьд уул уурхайн салбар идэвхтэй хөгжиж байгаатай холбоотой юм.

Уул уурхайн салбарыг түшиглэсэн олон томоохон төслүүд хэрэгжиж эхлэхээр хүлээгдэж байгаа бөгөөд энэ хандлага цаашид үргэлжлэх төлөвтэйгээр гадаад худалдааны машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч зэрэг бараа бүтээгдэхүүний импортын хэмжээ өмнөх оны мөн үеэтэй харьцуулахад 1102,7 сая ам.доллар буюу 61,8 хувиар огцом өссөн бөгөөд энэ өсөлт ч цаашид өсөх хандлагатай байна. Нийт импортын 25,6 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, 24,1 хувийг авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги, 22,4 хувийг машин техник төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт тэдгээрийн эд анги зэрэг бараа бүтээгдэхүүн эзэлсэн байна.

Гадаад худалдааны тэнцэл: Гадаад худалдааны тэнцэлийн хувьд 2012 оны нэгдүгээр улиралд 574,1 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, алдагдлын хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 228,4 сая ам.доллар буюу 66,1 хувиар нэмэгдсэн байна.

1.3. ДНБ болон аж үйлдвэрлэлийн салбар

Аж үйлдвэр: Эдийн засгийн хямралын нөлөөгөөр 2009 онд буурч байсан аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 2011 оноос дахин сэргэсэн билээ. Манай улсын аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл 2012 оны эхний улирлын байдлаар 1140,5 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 151,3 сая төгрөг буюу 13,3 хувиар өссөн бөгөөд энэхүү өсөлтөнд боловсруулах аж үйлдвэрийн зарим дэд салбарын үйлдвэрлэл 21,6 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлсөн байна.

Аж үйлдвэр салбар нийт үйлдвэрлэсэн бараа бүтээгдэхүүний 793,9 сая төгрөг буюу 30,4 хувийг гадаадын зах зээл дээр борлуулсан бөгөөд нийт борлуулалтын бүтэцэд уул уурхайн, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын эзлэх хэмжээ 62,4 хувь болж өмнөх оны мөн үеэс 7,5 хувиар буурч, харин боловсруулах аж үйлдвэрийн салбар 26,9 хувь буюу өмнөх оны мөн үеэс 7,9 хувиар нэмэгдсэн бөгөөд цахилгаан дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл 10,7 хувийг тус тус эзлэж байна.

Боловсруулах аж үйлдвэрийн салбараас Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл, Кокос, шингэн болон цацраг идэвхт түлш үйлдвэрлэл, Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, төмрийн үйлдвэрлэл нь жил бүр тогтмол нэмэгдэж

байгаа нь манай улсын аж үйлдвэрлэлийн салбарын өсөлтөд голлон нөлөөлж байна. Аж үйлдвэрлэлийн салбарын үйлдвэрлэлд өндөр хувийн жин эзлэж байгаа голлох дэд салбарыг Хүснэгт 1.2-оор харуулав.

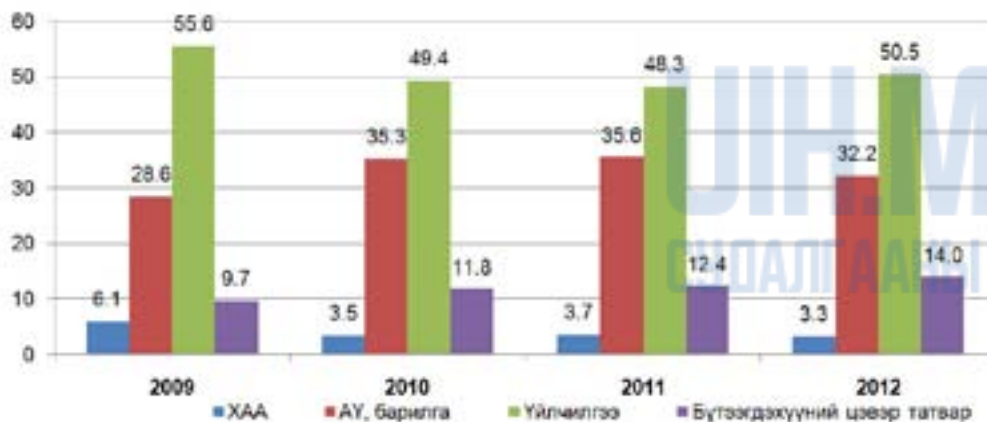
Хүснэгт 1.2.

- Аж үйлдвэрийн салбарын өсөлтөд хамгийн өндөр дүн үзүүлсэн зарим дэд салбарын үйлдвэрлэлийг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал:

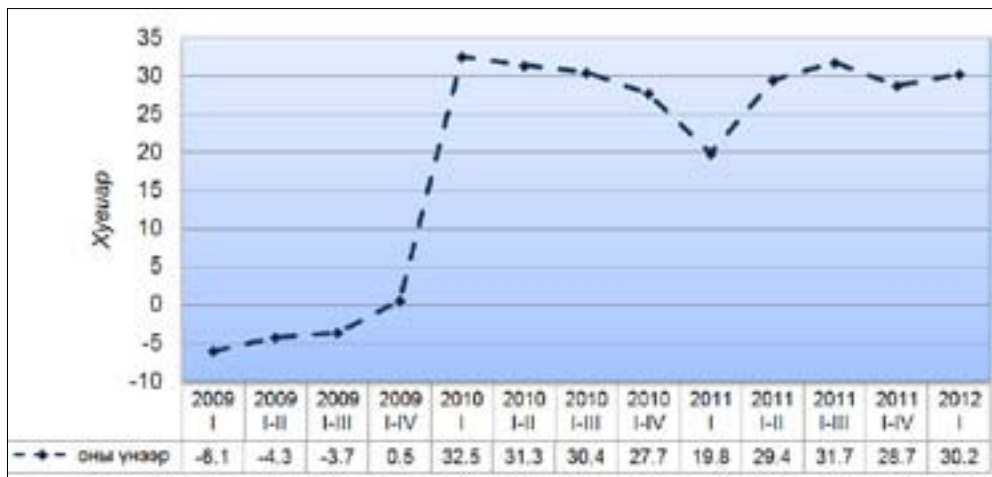
Өсөлттэй байсан зарим дэд салбар	2012 оны I улирлын дүн болон өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад өссөн хувь
Нүүрс олборлолт	➤ 267,4 тэрбум төгрөг буюу 27,4 хувь;
Газрын тос олборлолт	➤ 116,3 тэрбум төгрөг буюу 49,2 хувь
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	➤ 2,0 тэрбум төгрөг буюу 10 хувь;
Кокос, шингэн болон цацраг идэвхт түлш үйлдвэрлэл	➤ 13,5 сая төгрөг буюу 99,6 хувь;
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	➤ 10,4 тэрбум төгрөг буюу 41,1 хувь;
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	➤ 267,9 сая төгрөг буюу 86,0;
Машин тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	➤ 1053,4 сая төгрөг буюу 63,6 хувь;
Төмрийн үйлдвэрлэл	➤ 20,9 тэрбум төгрөг буюу 22,1 хувь;

Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн: Сүүлийн жилүүдэд уул уурхайн салбар эрчимтэй хөгжиж байгаа хэрээр манай улсын эдийн засгийн өсөлт 2010 оноос эрчимтэй өсч байна. 2012 оны эхний улиралд ДНБ оны үнээр 2277.4 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оны мөн үеийнхээс 30.2 хувиар өссөн байна.

Зураг 1.6. ДНБ -ий өсөлтөд салбаруудын эзлэх хувь жил бүрийн I улирлаар

Энэхүү өсөлтөд хөдөө аж ахуйн салбарын нэмэгдэл өртгийн хэмжээ 13.6 хувь, аж үйлдвэр, барилгын салбарынх 8.4 хувь, үйлчилгээний салбарынх 18.6 хувь нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Зураг 7. Улирлын ДНБ-ний бодит өсөлт, бууралт, хувиар (оны өмнөх мөн үеийнхээс)

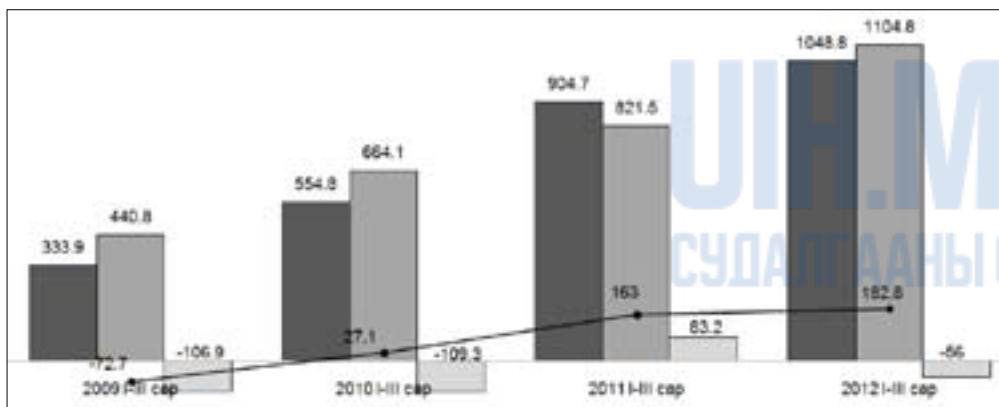
* * *

Хоёр. УЛСЫН ТӨСВИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД**2.1. Төсвийн тэнцэл**

Нэгдсэн төсвийн нийт орлого, тусламжийн дүн 2012 оны эхний улиралд 1048,8 тэрбум төгрөг, нийт зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 1104,8 тэрбум төгрөг болж нийт тэнцэл 56 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт тэнцэл 139,2 тэрбум төгрөгөөр өсөхөд төсвийн орлогын өсөлт 15,9, зарлагын өсөлт 34,5 хувь болж орлогын өсөлтөөс зарлагын өсөлт 1 дахин өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Зураг 1.1.

- 2009 - 2012 оны эхний улиралын Нэгдсэн төсвийн орлого, зарлагын өсөлт бууралт болон нийт тэнцэл, урсгал тэнцэл

2.2. Улсын нэгдсэн төсвийн орлого

Нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 1045.3 тэрбум төгрөг, урсгал зардал 862.5 тэрбум төгрөг

болж, тэнцвэржүүлсэн урсгал тэнцэл 182.8 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарлаа. **Татварын орлого:** Татварын нийт орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 136.7 тэрбум төгрөг буюу 17.1 хувиар өсөхөд бусад татварын орлого 4.7 тэрбум төгрөг буюу 2.7 хувиар буурсан хэдий ч дотоодын бараа, үйлчилгээний татварын орлого 79.0 тэрбум төгрөг буюу 30.3 хувь, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 36.7 тэрбум төгрөг буюу 38.1 хувь, орлогын албан татварын орлого 14.3 тэрбум төгрөг буюу 6.9 хувь, гадаад худалдааны татварын орлого 10.4 тэрбум төгрөг буюу 17.0 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Татварын бус орлого: Татварын бус орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.8 тэрбум төгрөг буюу 5.7 хувиар өсөхөд төсөвт газрын өөрийн орлого 5.3 тэрбум төгрөг буюу 9.1 хувь, хувьцааны ногдол ашгийн орлого 4.8 тэрбум төгрөг буюу 32.1 хувиар буурсан хэдий ч бусад нэр заагдаагүй орлого 7.6 тэрбум төгрөг буюу 2.3 дахин, газрын тосны орлого 4.3 тэрбум төгрөг буюу 61.2 хувь, хүү, торгуулийн орлого 2.4 тэрбум төгрөг буюу 30.2 хувь, навигацын орлого 1.4 тэрбум төгрөг буюу 16.2 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

2.3. Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2012 оны эхний улиралд 1104.8 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 283.3 тэрбум төгрөг буюу 34.5 хувиар өсөхөд хөрөнгийн зардал 144.3 тэрбум төгрөг буюу 3.0 дахин, бараа, үйлчилгээний зардал 77.5 тэрбум төгрөг буюу 25.1 хувь, татаас, шилжүүлгийн зардал 37.9 тэрбум төгрөг буюу 9.1 хувь, эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 16.4 тэрбум төгрөг буюу 3.0 дахин, зээлийн үйлчилгээний төлбөр 7.4 тэрбум төгрөг буюу 55.3 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Хөрөнгийн зардалд 2012 оны эхний улиралд 217.8 тэрбум төгрөг зарцуулсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 144.3 тэрбум төгрөг буюу 3.0 дахин өсчээ. Хөрөнгийн зардлын өсөлтөд дотоодын эх үүсвэрээс хийгдсэн хөрөнгийн зардал 135.9 тэрбум төгрөг буюу 2.9 дахин, гадаад эх үүсвэрээс хийгдсэн хөрөнгийн зардал 8.4 тэрбум төгрөг буюу 5.0 дахин нэмэгдсэн нь нөлөөлжээ. Орлого, зарлагын бүлгийн тоон үзүүлэлтийг Хүснэгт 1.1-ээс нарийвчлан харна уу.

Хүснэгт 1.1.

- Нэгдсэн төсөв, улсын төсөв, орон нутгийн төсвийн тоон үзүүлэлтийн дүн (2011 - 2012 оны эхний улиралын үзүүлэлтүүдийн хурьцуулалт, тэрбум төгрөг)

Орлого, зарлагын төрөл	2011 оны 4 сар			2012 оны 4 сар		
	Улсын нэгдсэн төсөв	Улсын төсөв	Орон нутгийн төсөв	Улсын нэгдсэн төсөв	Улсын төсөв	Орон нутгийн төсөв
Төсвийн орлого:						
Нийт орлого, тусламжийн дүн	925,4	619,4	114,4	1056,9	720,8	164,5
Тогтворжуулалтын сан	20,7	20,7	-	8,1	8,1	-
Нийт орлого	904,7	598,7	105,7	1048,8	712,7	150,7
Урсгал орлого	902,7	574,5	103,8	1045,2	671,9	148,2
Татварын орлого	799,9	492,1	83,5	936,6	580,1	131,4
Татварын бус орлого	102,8	82,5	20,3	108,6	91,7	16,7
Хөрөнгийн орлого	1,9	-	2,0	2,5	-	2,5

Тусламжийн орлого	-	24,1	8,6	1,0	40,7	13,7
Төсвийн зарлага:						
Нийт зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээл	821,4	512,6	-	1104,8	825,8	-
Нийт зарлага	813,3	504,5	60,5	1080,3	801,3	86,8
Урсгал зардал	739,7	446,4	44,9	862,5	600,4	70,1
Хөрөнгийн зардал	73,5	58,0	15,5	217,8	200,8	16,7
Эргэж төлөгдөх цэвэр зээл	8,1	8,1	-	24,5	24,5	-

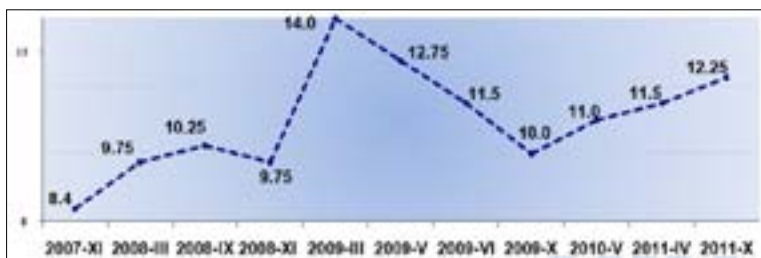
* * *

Гурав. МОНГОЛ УЛСЫН МӨНГӨНИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

3.1. Бодлогын хүү

2012 оны төсвийн тодотгол нь эдийн засаг дах илүүдэл эрэлтийг өсгөж, улмаар эрэлтийн төдийгүй нийлүүлэлтийн инфляцийг нэмэгдүүлж байна. Монгол банкнаас инфляцийг хязгаарлах гадаад валюттай харьцах төгрөгийн ханшинд ирэх дарамтыг бууруулах, макро эдийн засгийн тогтвортой байдлыг хангах зорилгоор төгрөгийн хүүний бодит өгөөжийг нэмэгдүүлэн, мөнгөний бодлогыг чангаруулах арга хэмжээг авч 2012 оны 3-р сарын 15-нд бодлогын хүүг 0,5 нэгж хувиар нэмэгдүүлэн 12,75 хувьд хүргэв.⁴⁶

Зураг 3.1. Төвбанкны бодлогын хүүний өөрчлөлт

3.2. Инфляци

Энэ оноос эхлээд Үндэсний статистикийн хороо шинэчилсэн сагсаар хэрэглээний үнийн улсын, нийслэлийн, аймгуудын индексийг судалгаагаар гаргаж эхэлсэн. Хэрэглээний үнийн сагсанд, нийслэлийн хувьд, 329 нэр төрлийн бараа бүтээгдэхүүнээр сагс бүрдүүлдэг болж байна. Үүн дотор хүн амын өргөн хэрэглэдэг 93 бараа бүтээгдэхүүн багтдаг бөгөөд эдгээрээс 56 бараа бүтээгдэхүүний үнэ өссөн байна.

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (ХҮҮИ) 2012 оны 3-р сард өмнөх сарынхаас 2.2 хувь, оны эхнээс 7.6 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 15.3 хувиар өслөө. Ерөнхий индекс өмнөх сарынхаас өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн дүн 6.7 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ. Тэр дундаа мах, махан бүтээгдэхүүний үнэ огцом өссөн нь инфляцийг өсөхөд 60 хувийн нөлөө үзүүлсэн гэж ҮСХ-ноос мэдэгдсэн байна. Мөн түүнчлэн гадаадын олон оронд инфляцийн сарын төвшний өсөлтийг 0.7 хувиас хэтэрүүлдэггүй байна. Гэтэл манай

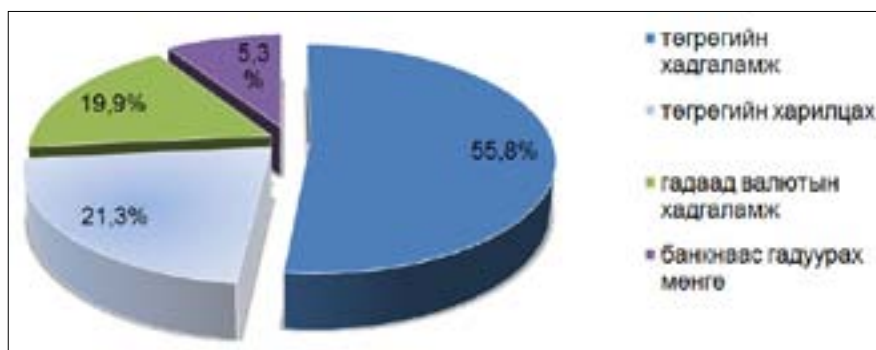
⁴⁶ www.mongolbank.mn

улсад сарын үнийн өсөлтийн төвшин 2.2 хувь байгаа нь хамгийн өндөр үзүүлэлт буюу үнийн хөөрөгдөл эдийн засагт бий болсны шинж юм.

3.3. Мөнгөний нийлүүлэлт, түүний бүтэц

Мөнгөний нийлүүлэлт (M2) 2012 оны 3-р сарын эцэст 6114.8 тэрбум төгрөг болж, өмнөх сарынхаас 122.8 тэрбум төгрөг буюу 2.0 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1159.7 тэрбум төгрөг буюу 23.4 хувиар өсчээ. Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө 2012 оны 3-р сарын эцэст 648.5 тэрбум төгрөг болж, өмнөх сарынхаас 25.3 тэрбум төгрөг буюу 3.8 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 117.3 тэрбум төгрөг буюу 22.1 хувиар өсчээ.

Зураг 3.2. Мөнгөний нийлүүлэлтийн бүтэц

Мөнгөний нийлүүлэлт (M2)-ийг бүтэцийн хувьд авч үзвэл 55,8 хувийг төгрөгийн хадгаламж, 21,3 хувийг төгрөгийн харилцах, 19,9 хувийг гадаад валютын харилцах, 2,4 хувийг гадаад валютын хадгаламж, 5,3 хувийг банкнаас гадуурх мөнгө бүрдүүлжээ.

3.4. Аж ахуйн нэгж, иргэд байгууллагад олгосон зээлийн өрийн үлдэгдэл

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны эхний улирлын байдлаар 5 781,5 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 2050,1 тэрбум төгрөг буюу 64,5 хувиар өссөн байна. Зээлийн өрийн үлдэгдэлийг эзэмшигчээр нь авч үзвэл нийт зээлийн 3185,0 тэрбум төгрөг буюу 55,1 хувийг хувийн секторт, 2552,5 тэрбум төгрөг буюу 44,1 хувь нь иргэдийн зээлд, 10,7 тэрбум төгрөг буюу 0,2 хувь нь улсын байгууллагад, 16,4 тэрбум төгрөг буюу 0,3 хувь нь санхүүгийн бусад байгууллагад, 16,8 тэрбум төгрөг буюу 0,3 хувь нь бусад байгууллагад тус тус ногдож байна.

3.5. Нийт хадгаламжийн хэмжээ

Иргэд байгууллагын нийт хадгаламж 2012 оны эхний 3 сарын байдлаар 3 756,3 тэрбум төгрөг болж, өмнөх сарынхаас 238,9 тэрбум төгрөг буюу 6,0 хувиар буурч, харин өмнөх оны мөн үеийнхээс 624,7 тэрбум төгрөг буюу 19,9 хувиар өссөн байна. Хадгаламжийн бүтцийг 2012 оны эхний улирлын байдлаар авч үзвэл:

- Төгрөгийн хадгаламж 2 990,7 тэрбум төгрөг буюу өмнөх сарынхаас 4,8 тэрбум төгрөг буюу 0,2 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 652,0 тэрбум төгрөг буюу 27,9 хувиар өссөн байна.
- Гадаад валютын хадгаламжийн хувьд 765,6 тэрбум төгрөг болж, өмнөх сарынхаас 234,1 тэрбум төгрөг буюу 23,4 хувь, өмнөх оны мөн үеэс 27,4 тэрбум төг буюу 3,5 хувиар буурсан байна.

Нийт хадгаламжийн 79,6 хувь нь төгрөгийн, 20,4 хувь нь гадаад валютын хадгаламж байсан бөгөөд төгрөгийн хадгаламжийн нийт хадгаламжинд эзлэх хувь нь өмнөх сарынхаас 4,6 хувиар нэмэгдсэн байна.

Зураг 3.3. Нийт хадгаламжийн бүтэц /тэрбум төг/

3.6. Гадаад валютын нөөцийн талаар

Гадаад цэвэр активийн дийлэнх хувийг эзэлдэг гадаад валютын цэвэр албан нөөц 2012 оны 3-р сарын эцэст өмнөх оны мөн үеэс 22,9 хувь буюу 491,4 сая ам доллар нэмэгдэж 2633,3 сая ам.доллар болов. Гадаад валютын цэвэр нөөц ийнхүү өссөн нь Хөгжлийн банк олон улсын зах зээлд бонд гаргасантай холбоотой.

3.7. Арилжааны банкуудын актив

Банкуудын нийт актив 2012 оны 3 -р сарын эцэст 9351.9 тэрбум төгрөг болж, өмнөх улирлаас 19.7 тэрбум төгрөг буюу 0.2 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2674.6 тэрбум төгрөг буюу 28.6 хувиар өслөө. Нийт активт эзлэх бүлгүүдийн хувийн жинг авч үзвэл, дотоодын зээл (цэвэр) 59.14 хувь, Төв банкны үнэт цаас 7.92 хувь, банкны нөөц 14.59 хувь, гадаад актив 6.01 хувь байсан ба бусад бүлгүүдийн хувийн жин 12.31 хувийг тус тус бүрдүүлсэн байна.

4. ДЭЛХИЙН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТОЙМ

4.1. АНУ -ын эдийн засаг

АНУ-ын эдийн засгийн шинжилгээний товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 4-р сарын 27-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх ДНБ 2012 оны I улиралд өмнөх улирлынхаас 2.2 хувиар өсчээ. Энэ нь эдийн засагчдын таамаглаж байсан 2.5 хувийнхаас бага байсан байна.

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 3-р сард өмнөх сарынхаас 0.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.7 хувиар өсчээ. Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 2 сард 98.5 тэрбум ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.6 тэрбум ам.доллар буюу 6.1 хувиар өсчээ. Тус улсын Холбооны нөөцийн сан (Төв банк)-гийн урьдчилсан тооцоогоор аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 3-р сард өмнөх сарынхтай ижил түвшинд, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.8 хувиар өссөн байна. Холбооны нөөцийн сангаас одоо бариад байгаа бодлогын хүү болох 0-0.25 хувь буюу сул мөнгөний бодлогоо эдийн засгийн сэргэлтийг дэмжихийн тулд 2014 оны сүүл хүртэл үргэлжлүүлэн барих болно гэдгээ мэдэгдсэн юм.

Одоогийн байдлаар нефт болон шатахуун дээр инфляци ажиглагдаад байгаа хэдий ч урт хугацааны инфляцын түвшин одоогоор хэвийн байгаа юм. “2012 оны эхэн үеийн шатахуун болон нефтний үнийн өсөлт нь инфляцид нөлөөлсөн ч энэ нь түр зуурын л үзэгдэл” хэмээн Холбооны нөөцийн сангаас мэдэгджээ. Хэдийгээр 2012 оны эхний гурван сард АНУ-ын эдийн засаг сайжирч, ажилгүйдэл багасч байгаа ч ажилгүйдлийн хэмжээ өндөрт хүрснээрээ тус улс дэлхийн орнуудыг тэргүүлжээ. Хөдөлмөрийн яамны мэдэгдэлд 4-р сард АНУ-ын ажилгүйдлийн түвшин 8.2 хувиас 0.1 хувиар буурсан буюу 115 мянган ажлын байр нэмэгдсэн байна. Энэхүү түвшин нь 2009 оны 1-р сараас хойших ажилгүйдлийн түвшин хамгийн бага буурсан үзүүлэлт юм. Өөрөөр хэлбэл, 2011 оны 12-р сараас энэ оны 2-р сар хүртэл гурван сарын дундажаар 252 мянган ажлын байр нэмэгдсэн байжээ.

Дээрхи 115 мянган ажлын байрны 130 мянгыг хувийн сектор нэмэгдүүлсэн бол төрийн зүгээс 15,000 ажиллагаадаа цомхотгосон байна. Харин урт хугацааны ажилгүйдэл буюу 6 сар болон түүнээс дээш хугацаагаар ажилгүй байгаа иргэдийн тоо 5.1 хувь, харин нийт ажилгүй иргэдийн тооны 41.3 хувь нь юм.

Энэ үзүүлэлт гарсны дараа томоохон биржүүд дээрхи хувьцаануудын гол индексүүд ойролцоогоор 1 хувиар унасан ба газрын тосны үнэ АНУ -ын зах зээл дээр 4 хувиар унаж 98.49 ам.долларт хүрсэн. Шинжээчдийн үзэж байгаагаар нэгдсэн улсын эдийн засагт 4-р сард шинэ ажлын байр тун багаар нэмэгдсэн болон Европын үйлдвэрлэлийн индекс сул гарсан зэрэг нь хямралын нөлөө үргэлжилсээр байж болзошгүйг харуулж байна гэжээ.

4.2. Европын холбооны гишүүн орнуудын эдийн засаг

Европын холбооны статистикийн байгууллагын урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 3 дугаар сарын 6 -нд мэдээлснээр) тус холбооны гишүүн 27 орны зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2011 оны IV улиралд өмнөх улирлынхаас 0.3 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.9 хувиар өссөн байна.

Инфляцийн түвшин 2012 оны 3 -р сард өмнөх сарынхаас 1.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.9 хувиар нэмэгдсэн байна. Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 2 сард 32.9 тэрбум еврогийн алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.9 тэрбум евро буюу 21.3 хувиар буурчээ. Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 2-р сард өмнөх сарынхаас 0.2 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.8 хувиар буурсан байна. Европын төв банкны хуралдаанаар бодлогын хүүгээ 1 хувьд хэвээр үргэлжлүүлэн барих болно гэдгээ мэдэгдсэн юм.

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 3-р сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 10.2 хувь болж, өмнөх сарынхтай ижил түвшинд, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.8 пунктээр өсчээ. Итали улсын хувьд өнгөрсөн гуравдугаар сард энэ үзүүлэлт мөн л дээд рекорд тогтоож, 9.2 хувьд хүрээд байсан юм. Ажил идэвхтэй хайж буй хүний тоо тус улсад 2.312 саяд хүрсэн. Германы ажилгүйдлийн түвшин өнгөрсөн оны арваннэгдүгээр сарын байдлаар 6.8 хувь байсан бол энэ оны эхэнд 6.9 хувьд хүрч огцом нэмэгдсэн байна.

Энэ нь хүйтэн дайн төгсч, хоёр Герман нэгдэж байсан 1991 оны үзүүлэлттэй дүйжээ. Испанийн ажилгүйдлийн хэмжээ гуравдугаар сарын төгсгөлд дээд рекорд тогтоосон гэж мэдээлжээ. Харин Францад энэ тоо мөн л гуравдугаар сарын турш өсөлттэй гарсаар байжээ. Их Британийн ажилгүйдлийн түвшин сар бүр нэмэгдэх болсон тухай тус улсын Статистикийн газраас өнгөрсөн оны сүүлийн улиралд мэдээлж байсан. Энэ улсад ажил төрөл эрхэлдэггүй 16 - 24 насны англи залуусын тоо түүхэндээ анх удаа нэг саяд хүрчээ. Өнөөдрийн байдлаар Их Британийн ажилгүй залуучуудын тоо 67 мянгаар нэмэгдэж, нэг сая 16 мянгад хүрээд байна. Тус улс дахь ажилгүйдлийн түвшин 8.3 хувьд хүрсэн нь сүүлийн 15 жилд тогтоогдсон дээд амжилт болж байгаа юм.

Энэ мэтчилэн дэлхийн орнууд ялангуяа Евробүсийнхний ажилгүйдлийн хэмжээ дээд цэгтээ хүрээд байгааг анхааруулжээ. Хэдийгээр эдийн засагчид Евробүсийн эдийн засаг сайжирч эхэлж байгаа хэмээн мэдээ дуулгасаар байгаа авч ажилгүйдгшин түвшин бүгд дээд цэгтээ хүрсэн гэдгийг анхаарахгүй байж болохгүй хэмээж байна. Евро бүсийн орнуудын өрийн хэмжээ нь дотоодын нийт бүтээгдэхүүний харьцаа түүхэн дээд түвшинд хүрсэн ба 2011 оны эцэст улсын өрүүд нь ДНБ -ний 87.2 хувьтай тэнцсэн нь өмнөх жилийнхээс 1.9 хувиар нэмэгджээ. Брюсселийн санхүүгийн угжилтаар дампуурлаас аврагдсан Грекийн үзүүлэлт хамгийн муу бөгөөд тэр нь ДНБ -ний 165.3 хувьтай тэнцэж байна. Урьдчилсан дүгнэлтээр тус орны төсвийн алдагдал нь 2011 онд эдийн засгийнхаа 9.1 хувьтай тэнцсэн байна.

Бүсийн орнуудаас Эстонийн өр хамгийн доод хэмжээнд байгаа. Тэр нь ДНБ -ний зургаан хувьтай тэнцэж байгаа ажээ. Ер нь зүүн Европын орнуудын өр хамгийн доогуур хэмжээтэй бол тивийн өмнөд хэсэгт өрийн хамгийн өндөр түвшин ноогдож байгаа юм. Европын холбооны томоохон эдийн засаг Германы өр ДНБ -нийхээ 81.2 хувьтай тэнцэж байна. Евро бүсийн орнууд өрийн хэмжээ бууруулахаар арга хэмжээ авч байгаа ч эдгээр үйлдлийн нөгөө тал нь эдийн засгийн зогсонги байдал болоод төсвийн орлого нь буурсан хэрэг болж байна.

4.3. ОХУ -ын эдийн засаг

ОХУ-ын Эдийн засаг, хөгжлийн яамны урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 4-р сарын 25-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны I улиралд өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.0 хувиар өссөн байна. Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 4-р сард өмнөх сарынхаас 0.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.6 хувиар нэмэгджээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 2 сард 40.3 тэрбум ам.долларын ашигтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.8 тэрбум ам.доллар буюу 27.9 хувиар нэмэгдсэн байна. Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 3-р сард өмнөх сарынхаас 7.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.0 хувиар өсчээ. Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 3-р сард 6.5 хувь болж, өмнөх сарынхтай ижил түвшинд байна.

4.4. Азийн улсуудын эдийн засаг

Япон улсын эдийн засаг: Япон улсын Эдийн засаг, нийгмийн судалгааны институтин урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 3-р сарын 8-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2011 оны IV улиралд өмнөх улирлынхаас 0.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.7 хувиар буурчээ.

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 3-р сард 100.3 (2010=100) байгаа нь өмнөх сарынхаас 0.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.5 хувиар өсчээ. Гадаад худалдааны тэнцэл 2011 оны эхний 3 сард 310.8 тэрбум иений ашигтай гарч байсан бол 2012 оны эхний 3 сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 1540.6 тэрбум иений алдагдалтай гарчээ. Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 3 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр өмнөх сарынхаас 1.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 13.9 хувиар өсчээ. Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 3 -р сард 4.5 хувь болж, өмнөх сарынхтай ижил түвшинд байна.

БНХАУ -ын эдийн засаг: БНХАУ-ын Үндэсний статистикийн товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 4-р сарын 13-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны I улиралд өмнөх улирлынхаас 1.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.1 хувиар өссөн байна. Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 3-р сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.6 хувиар өсчээ. Харин аж үйлдвэрийн салбарын нэмэгдэл өртөг 2012 оны 3-р сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 11.9 хувиар өсчээ.

2012 оны эхний улирлын байдлаар Хятадын Ардын банк үндэсний валютынхаа лавлагааны

ханшийг 19 хувиар нэмэгдүүлэн нэг доллартай 6.267 юань тэнцэхээр болгов. 2005 оноос хойш юанийг долларт уялдуулсан ханш хамгийн өндөрт хүрчээ. АНУ ба Барууны орнуудын эрх баригчид Хятадыг санаатайгаар мөнгөнийхөө ханшийг буулгаж байгаа гэдэг. Харин Хятад аажмаар валютаа бэхжүүлж байна гэдэг. Сүүлийн таван жилийн дотор юанийн доллартай харьцах ханш 23 хувиар нэмэгдсэн байна.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 2 сард 4.2 тэрбум ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.4 тэрбум ам.доллар буюу 4.8 дахин өсчээ. Он гарсаар 3 сар хүртэлх хугацаанд газрын тосны импортын хэмжээ 26 хувиар өсч, нийтдээ 20 тэрбум ам.долларт хүрсэн гэж гаалийн газрын мэдээнд дурджээ. Төмрийн хүдрийн худалдан авалт 9.1 хувиар буурч 8.69 тэрбум ам.долларт хүрсэн бол гангаар хийсэн бүтээгдэхүүний импорт 20 хувиар доошлон 1.68 тэрбум ам.долларт тус тус хүрчээ. Түүнээс гадна өргөн хэрэглээний барааны импортын хэмжээ 2.6 хувиар өсч, 33.8 тэрбум ам.долларт хүрсэн үзүүлэлттэй байна.

Ираны эсрэг арга хэмжээ авсны дараа дэлхий даяар нийлүүлэлт буурч, газрын тосны үнэ “тэнгэрт хадах” болсон. АНУ -д шингэн түлш, шатахууны үнэ өссөн нь дэлхийн хамгийн том хэрэглэгч Хятад улсад мөн шатахууны үнэ өмнөхөөсөө хэд дахин өсч эхлэсэн байна. Үүнийг дагаад инфляцийн хэмжээ тооцоолж байснаас ихээр нэмэгдэх болсон байна. Энэ жил мөн Филиппин, Тайвань, Вьетнам зэрэг орнуудад шатахууны үнэ мөн өсөх хандлагатай байна.

Индонезийн төв банк өнгөрсөн сар зээлийн хэмжээгээ бууруулсны дараа бенчмарк бодлогын хүүгээ 5.75 хувьтай хэвээр үлдээхээр шийдвэрлэсэн ба засгийн газар нь инфляцийг хөөрөгдөж магадгүй гэсэн үүднээс шатахууныхаа үнийг тогтвортой барихыг хичээж байна. Гэсэн ч 3-р сард инфляцийн хэмжээ 7 сарын дунджаас анх удаа өссөн үзүүлэлттэй гарчээ. 3-р сард хууль боловсруулагчид засгийн газраас санаачилсан газрын тосны 33 хувийн өсөлтийг хүлээж авахаас татгалзсан бөгөөд Индонезийн Түүхий Газрын Тосны Холбоонд баррель газрын тосны үнийг 105 ам.доллараас хэтрүүлэхгүй байхыг анхааруулсан. Энэ нь баррель газрын тосны дундаж үнийг 15 хувиар өсгөсөн дүн юм.

4.5. Бараа таваарын зах зээлийн мэдээ

Зэсийн үнэ: Лондонгийн металлын биржид 1 тонн цэвэр зэсийн үнэ 2011 оны 12-р сард дунджаар 7567.55 ам.доллар байсан бол 2012 оны 4-р сард дунджаар 8259.63 ам.доллар болж, 692.08 ам.доллар буюу 9.1 хувиар өссөн байна. 1 тонн цэвэр зэсийн үнэ 2012 оны 4-р сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 1223.62 ам.доллар буюу 12.9 хувиар буурчээ.¹⁴ (Зураг 4.1.)

Зураг 4.1

Зураг 4.2.

Алтны үнэ: Лондонгийн металлын биржид 1 унц алтны үнэ 2011 оны 12-р сард дунджаар 1652.31 ам.доллар байсан бол 2012 оны 4-р сард дунджаар 1650.07 ам.доллар болж, 2.24 ам.доллар буюу 0.1 хувиар буурсан байна. 1 унц алтны дундаж үнэ 2012 оны 4-р сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 176.26 ам.доллар буюу 12.0 хувиар өсчээ.¹⁵ (Зураг 4.2.)

Газрын тосны үнэ: Нью-Йоркийн худалдааны биржид 1 баррел газрын тосны үнэ 2011 оны 12-р сард дунджаар 98.21 ам.доллар байсан бол 2012 оны 4-р сард дунджаар 103.33 ам.доллар болж, 5.11 ам.доллар буюу 5.2 хувиар өссөн байна. 1 баррел газрын тосны дундаж үнэ 2012 оны 4-р сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.71 ам.доллар буюу 6.1 хувиар буурчээ.¹⁶ (Зураг 4.3.)

Зураг 4.3.

4.6. Хөрөнгийн биржийн индекс

АНУ -ын хөрөнгийн биржийн Аж үйлдвэрийн **Dow Jones** индекс 2012 оны 4 -р сард дунджаар 13030.75 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 48.71 нэгж буюу 0.4 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 595.88 нэгж буюу 4.8 хувиар нэмэгджээ. Токиогийн хөрөнгийн биржийн **Nikkei-225** индекс 2012 оны 4-р сард дунджаар 9627.42 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 334.93 нэгж буюу 3.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 17.20 нэгж буюу 0.2 хувиар буурчээ.

Лондонгийн хөрөнгийн биржийн **FTSE-100** индекс 2012 оны 4-р сард дунджаар 5725.58 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 149.82 нэгж буюу 2.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 282.28 нэгж буюу 4.7 хувиар буурчээ.

Хүснэгт 4.1. **Хөрөнгийн биржийн индекс** (сараар, нэгж)

Он		Аж үйлдвэрийн Dow Jones ¹	Nikkei-225 ²	FTSE-100 ³
2011	I	11802.37	10449.53	5971.59
	II	12190.00	10622.27	6020.97
	III	12081.48	9852.45	5856.92
	IV	12434.88	9644.63	6007.86
	V	12579.99	9650.78	5937.97
	VI	12097.31	9541.53	5792.17
	VII	12512.33	9996.68	5909.81
	VIII	11326.62	9072.94	5271.31
	IX	11175.45	8695.42	5228.49
	X	11515.93	8733.56	5408.62
	XI	11804.33	8506.11	5402.51
	XII	12075.68	8507.32	5480.09
2011	I-XII	11957.57	9429.30	5681.39
2012	I	12550.89	8616.71	5694.45
	II	12889.05	9242.33	5893.35
	III	13079.47	9962.35	5875.40
	IV	13030.75	9627.42	5725.58

Тайлбар:

1. АНУ -ын хөрөнгийн биржийн индекс
2. Токиогийн хөрөнгийн биржийн индекс
3. Лондонгийн хөрөнгийн биржийн индекс

4.7. Валютын зах зээлийн тойм

Арилжаанд оролцогчид Европын холбооны төв банкны ээлжит хурал болон Франц, Грек улсуудын сонгуулийн үр дүнг анхааралтай ажиглаж төдийлөн их дүнтэй арилжаа хийхгүй байсан нь еврогийн ам.долларын эсрэг ханш сулрах эхний шалтгаан байсан бол АНУ-ын үйлдвэрлэлийн салбарын ерөнхий индекс хүлээгдэж байснаас хавьгүй сайн гарсны дараа ам.долларын бусад валютуудын эсрэг ханш чангарч эхэлсэн нь мөн үүнд нөлөөлсөн. Европын холбооны төв банкны хурлаар бодлогын хүүг хэвэнд нь үлдээсэн ч цаашид эдийн засгийн байдал сайжрахгүй бол мөнгөний нийлүүлэлтийг нэмэгдүүлж болзошгүй талаар яригдсан нь еврогийн ханшийн сулралтыг үргэлжлүүлсэн байна.

УИХ.МН
СУДАЛГААНЫ САН

EURUSD ханшийн өөрчлөлт

USDJPY ханшийн өөрчлөлт

GBPUSD ханшийн өөрчлөлт

DXY индексийн өөрчлөлт

Австраль улсын төв банк бодлогын хүү болон ирэх жилүүдийн эдийн засгийн өсөлтийн таамаглалаа бууруулсан нь анхаарал татах үйл явдал байсан бөгөөд үүнтэй холбоотойгоор Австрали долларын ам.долларын эсрэг ханш 2.7 хувиар суларч оны эхнээс хойших хамгийн доод төвшиндөө хүрсэн юм.

UIH.MN
СУДАЛГААНЫ САН